

Helena Ciepła, Dariusz Zawistowski, Tadeusz Żyznowski

KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO

redakcja naukowa
Henryk Dolecki
Tadeusz Wiśniewski

Tom IV

Artykuły 730–1088

2. wydanie

KOMENTARZ LEX

a Wolters Kluwer business

Helena Ciepla, Dariusz Zawistowski, Tadeusz Żyznowski

KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO

redakcja naukowa
Henryk Dolecki
Tadeusz Wiśniewski

Tom IV

Artykuły 730–1088

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

2. wydanie

LEX

a Wolters Kluwer business

Warszawa 2014

KOMENTARZ LEX

Stan prawny na 21 listopada 2013 r.

Projekt graficzny okładki i strony tytułowej
Cecylia Staniszewska, Ewa Łukasik

Wydawca
Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący
Ewa Wysocka

Opracowanie redakcyjne
Katarzyna Rybczyńska

Łamanie
Wolters Kluwer SA

Poszczególne artykuły skomentowali:
Helena Ciepła: art. 818–839, 921–1088
Dariusz Zawistowski: art. 730–817, 844–888
Tadeusz Żyźnowski: art. 840–843, 889–920²

© Copyright by
Wolters Kluwer SA, 2014

ISBN: 978-83-264-4431-9
2. wydanie

Wydane przez:
Wolters Kluwer SA

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 00, fax 22 535 81 35
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego	13

(...)

CZĘŚĆ DRUGA POSTĘPOWANIE ZABEZPIEZAJĄCE

TYTUŁ I PRZEPISY OGÓLNE	16
TYTUŁ II ZABEZPIECZENIE ROSZCZEŃ PIENIĘŻNYCH	102
TYTUŁ III INNE WYPADKI ZABEZPIECZENIA	138

CZĘŚĆ TRZECIA POSTĘPOWANIE EGZEKUCYJNE

TYTUŁ I PRZEPISY OGÓLNE	148
Dział I ORGANY EGZEKUCYJNE, ICH WŁAŚCIWOŚĆ I POSTĘPOWANIE W OGÓLNOŚCI	148
Dział II TYTUŁY EGZEKUCYJNE I KLAUZULA WYKONALNOŚCI	196
Dział IIA ZAŚWIADCZENIE EUROPEJSKIEGO TYTUŁU EGZEKUCYJNEGO	246

Dział IIB	
STWIERDZENIE WYKONALNOŚCI EUROPEJSKIEGO NAKAZU ZAPŁATY	256
Dział IIC	
ZASWIADCZENIE DOTYCZĄCE ORZECZENIA WYDANEGO W EUROPEJSKIM POSTĘPOWANIU W SPRAWIE DROBNYCH ROSZCZEŃ	258
Dział III	
WSZCZĘCIE EGZEKUCJI I DALSZE CZYNNOSCI EGZEKUCYJNE	259
Dział IV	
ZAWIESZENIE I UMORZENIE POSTĘPOWANIA	288
Dział V	
OGRANICZENIA EGZEKUCJI	325
Dział VI	
POWÓDZTWA PRZECIWEGZEKUCYJNE	340
TYTUŁ II	
EGZEKUCJA ŚWIADCZEŃ PIENIĘŻNYCH	389
Dział I	
EGZEKUCJA Z RUCHOMOŚCI	389
Rozdział 1. Zajęcie	389
Rozdział 2. Sprzedaż	410
Dział II	
EGZEKUCJA Z WYNAGRODZENIA ZA PRACĘ	429
Dział III	
EGZEKUCJA Z RACHUNKÓW BANKOWYCH	441
Dział IV	
EGZEKUCJA Z INNYCH WIERZYTELNOŚCI	467
Dział IVA	
EGZEKUCJA Z INNYCH PRAW MAJĄTKOWYCH	495
Dział V	
WYJAWIENIE MAJĄTKU	523
Dział VI	
EGZEKUCJA Z NIERUCHOMOŚCI	542
Rozdział 1. Przepisy wstępne	542
Rozdział 2. Zajęcie	551
Rozdział 3. Opis i oszacowanie	588
Rozdział 4. Obwieszczenie o licytacji	601
Rozdział 5. Warunki licytacyjne	611

Rozdział 6. Licytacja	622
Rozdział 7. Przybicie	638
Rozdział 8. Przysądzenie własności	652
Rozdział 9. Egzekucja z ułamkowej części nieruchomości oraz użytkowania wieczystego	670
Dział VIA	
UPROSZCZONA EGZEKUCJA Z NIERUCHOMOŚCI	678
Dział VII	
EGZEKUCJA ZE STATKÓW MORSKICH	688
Dział VIII	
PODZIAŁ SUMY UZYSKANEJ Z EGZEKUCJI	696
Rozdział 1. Przepisy ogólne	696
Rozdział 2. Podział sumy uzyskanej przez egzekucję z wynagrodzenia za pracę	717
Rozdział 3. Podział sumy uzyskanej przez egzekucję z ruchomości, wierzytelności i innych praw majątkowych	723
Rozdział 4. Podział sumy uzyskanej przez egzekucję z nieruchomości	724
TYTUŁ III	
PRZEPISY SZCZEGÓLNE O EGZEKUCJI	736
Dział I	
EGZEKUCJA ŚWIADCZEŃ NIEPIENIĘŻNYCH	739
Dział II	
PRZEPISY SZCZEGÓLNE O EGZEKUCJI Z UDZIAŁEM SKARBU PAŃSTWA ORAZ PRZEDSIĘBIORCÓW	793
Rozdział 1. Przepisy ogólne	793
Rozdział 2. Egzekucja przez zarząd przymusowy	799
Rozdział 3. Egzekucja przez sprzedaż przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego	818
Dział III	
EGZEKUCJA W CELU ZNIESIENIA WSPÓŁWLASNOŚCI NIERUCHOMOŚCI W DRODZE SPRZEDAŻY PUBLICZNEJ	830
Dział IV	
(SKREŚLONY)	837
Dział V	
EGZEKUCJA ŚWIADCZEŃ ALIMENTACYJNYCH	837
Dział VI	
(SKREŚLONY)	847
(...)	
Skorowidz rzeczowy	849

WYKAZ SKRÓTÓW

Źródła prawa

- k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.)
- k.h. – rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 27 czerwca 1934 r. – Kodeks handlowy (Dz. U. Nr 57, poz. 502 z późn. zm.), akt nieobowiązujący
- k.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
- k.k.s. – ustawa z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 186 z późn. zm.)
- k.k.w. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557 z późn. zm.)
- k.k.w. z 1969 r. – ustawa z dnia 19 kwietnia 1969 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 13, poz. 98 z późn. zm.)
- k.m. – ustawa z dnia 18 września 2001 r. – Kodeks morski (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 758 z późn. zm.)
- Konstytucja RP – ustawa z dnia 2 kwietnia 1997 r. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- k.p. – ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.)
- k.p.a. – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 267 z późn. zm.)
- k.p.c. – ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.)
- k.p.c. z 1930 r. – Kodeks postępowania cywilnego – powstały z połączenia rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. Nr 83, poz. 651) i z dnia 27 października 1932 r. (Dz. U. Nr 93, poz. 803), ogłoszonych jako tekst jednolity w obwieszczeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 1950 r. (Dz. U. Nr 43, poz. 394)
- k.p.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.)

- k.r.o. – ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 788 z późn. zm.)
- k.s.h. – ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1030)
- k.z. – rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. – Kodeks zobowiązań (Dz. U. Nr 82, poz. 598 z późn. zm.), akt nieobowiązujący
- ordynacja podatkowa – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.)
- p.u.n. – ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1112 z późn. zm.)
- pr. bank., prawo bankowe – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1376 z późn. zm.)
- pr. spółdz. – ustawa z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (tekst jedn.: Dz. U. z 2003 r. Nr 188, poz. 1848 z późn. zm.)
- p.w.p. – ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej (tekst jedn.: Dz. U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1117 z późn. zm.)
- u.g.n. – ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.)
- u.k.s.c. – ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594 z późn. zm.)
- u.k.s.e. – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1376 z późn. zm.)
- u.k.w.h. – ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 707 z późn. zm.)
- u.p.e.a. – ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1015 z późn. zm.)
- u.s.d.g. – ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 672 z późn. zm.)
- u.s.m. – ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1116 z późn. zm.)

Czasopisma, publikatory i inne

- Biul. SN – Biuletyn Sądu Najwyższego
- Dz. U. – Dziennik Ustaw

Dz. Urz. UE	– Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej
EPS	– Europejski Przegląd Sądowy
KPP	– Kwartalnik Prawa Prywatnego
LEX	– System Informacji Prawnej „LEX OMEGA”
M.Praw.	– Monitor Prawniczy
M.Spół.	– Monitor Spółdzielczy
NP	– Nowe Prawo
NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
ONSAiWSA	– Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i wojewódzkich sądów administracyjnych
OSA	– Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSN	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego
OSNC	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
OSNCP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
OSNC-ZD	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna – Zbiór Dodatkowy
OSP	– Orzecznictwo Sądów Polskich
OSPika	– Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
OTK-A	– Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego – zbiór urzędowy, Seria A
PE	– Problemy Egzekucji
PES	– Problemy Egzekucji Sądowej
PiP	– Państwo i Prawo
PPC	– Polski Proces Cywilny
PPE	– Przegląd Prawa Egzekucyjnego
PPH	– Przegląd Prawa Handlowego
Prok. i Pr.	– Prokuratura i Prawo
PS	– Przegląd Sądowy
PUG	– Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
RPEiS	– Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
SA	– sąd apelacyjny
SN	– Sąd Najwyższy
TK	– Trybunał Konstytucyjny
TPP	– Transformacje Prawa Prywatnego
UE	– Unia Europejska
WSA	– wojewódzki sąd administracyjny

USTAWA

z dnia 17 listopada 1964 r.

KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO

(Dz. U. z 1964 r. Nr 43, poz. 296; zm.: Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113; z 1974 r. Nr 27, poz. 157, Nr 39, poz. 231; z 1975 r. Nr 45, poz. 234; z 1982 r. Nr 11, poz. 82, Nr 30, poz. 210; z 1983 r. Nr 5, poz. 33; z 1984 r. Nr 45, poz. 241, poz. 242; z 1985 r. Nr 20, poz. 86; z 1987 r. Nr 21, poz. 123; z 1988 r. Nr 41, poz. 324; z 1989 r. Nr 4, poz. 21, Nr 33, poz. 175; z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318, Nr 79, poz. 464; z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92, Nr 115, poz. 496; z 1993 r. Nr 12, poz. 53; z 1994 r. Nr 105, poz. 509; z 1995 r. Nr 83, poz. 417, Nr 141, poz. 692; z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350, Nr 149, poz. 703; z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769, poz. 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940, Nr 141, poz. 944; z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 757; z 1999 r. Nr 52, poz. 532; z 2000 r. Nr 22, poz. 269, poz. 271, Nr 48, poz. 552, poz. 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191, Nr 122, poz. 1314, poz. 1319, poz. 1322; z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, poz. 1070, poz. 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368, Nr 138, poz. 1546; z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069, poz. 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849, Nr 240, poz. 2058; z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939, Nr 228, poz. 2255; z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356, Nr 237, poz. 2384; z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413, poz. 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538, Nr 267, poz. 2258; z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 66, poz. 466, Nr 104, poz. 708, poz. 711, Nr 186, poz. 1379, Nr 208, poz. 1537, poz. 1540, Nr 226, poz. 1656, Nr 235, poz. 1699; z 2007 r. Nr 7, poz. 58, Nr 47, poz. 319, Nr 50, poz. 331, Nr 61, poz. 418, Nr 99, poz. 662, Nr 106, poz. 731, Nr 112, poz. 766, poz. 769, Nr 115, poz. 794, Nr 121, poz. 831, Nr 123, poz. 849, Nr 176,

poz. 1243, Nr 181, poz. 1287, Nr 192, poz. 1378, Nr 247, poz. 1845; z 2008 r. Nr 59, poz. 367, Nr 96, poz. 609, poz. 619, Nr 110, poz. 706, Nr 116, poz. 731, Nr 119, poz. 772, Nr 120, poz. 779, Nr 122, poz. 796, Nr 171, poz. 1056, Nr 220, poz. 1431, Nr 228, poz. 1507, Nr 231, poz. 1547, Nr 234, poz. 1571; z 2009 r. Nr 26, poz. 156, Nr 67, poz. 571, Nr 69, poz. 592, poz. 593, Nr 131, poz. 1075, Nr 179, poz. 1395, Nr 216, poz. 1676; z 2010 r. Nr 3, poz. 13, Nr 7, poz. 45, Nr 24, poz. 125, Nr 40, poz. 229, Nr 108, poz. 684, Nr 109, poz. 724, Nr 125, poz. 842, Nr 152, poz. 1018, Nr 155, poz. 1037, Nr 182, poz. 1228, Nr 197, poz. 1307, Nr 215, poz. 1418, Nr 217, poz. 1435; z 2011 r. Nr 34, poz. 173, Nr 85, poz. 458, Nr 87, poz. 482, Nr 92, poz. 531, Nr 112, poz. 654, Nr 129, poz. 735, Nr 138, poz. 806, poz. 807, Nr 144, poz. 854, Nr 149, poz. 887, Nr 224, poz. 1342, Nr 233, poz. 1381, Nr 234, poz. 1391; z 2012 r. poz. 908, poz. 1254, poz. 1445, poz. 1529; z 2013 r. poz. 142, poz. 403, poz. 654, poz. 880, poz. 1289)

(...)

CZĘŚĆ DRUGA

POSTĘPOWANIE ZABEZPIEZAJĄCE

Literatura: J. Bodio, T. Demendecki, A. Jakubecki, O. Marcewicz, P. Telenga, M.P. Wójcik, *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, red. A. Jakubecki, Warszawa 2012; T. Ereciński, *O zabezpieczeniu nowacyjnym*, PS 1992, nr 3; T. Ereciński (w:) *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze*, red. T. Ereciński, t. 3, Warszawa 2006; T. Ereciński, J. Gudowski, *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, t. 3, Postępowanie rozpoznawcze. Postępowanie zabezpieczające*, red. T. Ereciński, Warszawa 2012; K. Gonera, *Komentarz do ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych*, Warszawa 2006; A. Jakubecki (w:) *Kodeks postępowania cywilnego. Praktyczny komentarz*, red. A. Jakubecki, Kraków 2005; M. Iżykowski, *Naprawienie szkody wyrządzonej wykonaniem zabezpieczenia*, Palestra 1979, z. 10; M. Iżykowski, *Przesłanki zabezpieczenia powództwa*, Palestra 1985, z. 11; M. Iżykowski, *Zmiana i uchylene zarządzenia tymczasowego*, NP 1982, nr 7–8; J. Jagieła, *Sądowe postępowanie zabezpieczające po zmianach w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego*, PPE 2004, nr 7–9; J. Jagieła (w:) *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, red. K. Piasecki, t. II, Warszawa 2006; A. Jakubecki, *Postępowanie zabezpieczające w sprawach z zakresu prawa własności intelektualnej*, Kraków 2000; *Kodeks postępowania cywilnego, t. III, Postępowanie nieprocesowe w razie zaginięcia lub zniszczenia akt, zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz do artykułów 506–1088*, red. K. Piasecki, A. Marciniak, Warszawa 2012; K. Korzan, *Sądowe postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne w sprawach cywilnych*, Warszawa 1986; A. Marciniak, *Zbieg egzekucji i zabezpieczenia w postępowaniu cywilnym*, PPE 2003, nr 9–10; M. Piekarski, *Postępowanie zabezpieczające*, Katowice 1966; K. Spałek, *Zabezpieczenie roszczeń w Konwencji z Lugano*, PiP 2003, z. 10; Z. Świeboda, *Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego. Część druga. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne*, Warszawa 2004; M. Uliasz, *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, Warszawa 2008; K. Weitz, *O jurysdykcji krajowej w postępowaniu zabezpieczającym w świetle konwencji lugańskiej i prawa wspólnotowego*, PS 2003, nr 19; E. Wengerek, *Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz do części drugiej Kodeksu postępowania cywilnego*, Warszawa 1998;

Z. Woźniak (w:) *Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne*, red. J. Gołaczyński; Z. Woźniak, *Realizacja zabezpieczeń rzeczowych w prawie polskim*, Sopot 2007; Z. Woźniak, *Ustalenie i rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zabezpieczającego*, PS 2008, nr 7–9; K. Zawislak, *Przesłanki formalne w postępowaniu zabezpieczającym*, PS 2002, nr 3; A. Zieliński (w:) *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, red. A. Zieliński, t. II, Warszawa 2006; F. Zedler, *Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz*, t. 1, *Postępowanie zabezpieczające*, Toruń 1994.

TYTUŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Art. 730. § 1. W każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny można żądać udzielenia zabezpieczenia.

§ 2. Sąd może udzielić zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania lub w jego toku. Po uzyskaniu przez uprawnionego tytułu wykonawczego dopuszczalne jest udzielenie zabezpieczenia tylko wtedy, jeżeli ma ono na celu zabezpieczenie roszczenia o świadczenie, którego termin spełnienia jeszcze nie nastąpił.

1. W tradycyjnym ujęciu, dominującym w literaturze, podkreśla się, że postępowanie zabezpieczające ma charakter pomocniczy w stosunku do postępowania rozpoznawczego, niezależnie od momentu jego wszczęcia. Nawet w przypadku gdy postępowanie zabezpieczające poprzedza samo postępowanie rozpoznawcze i formalnie toczy się odrębnie, pozostaje ono w ścisłym związku z przyszłym postępowaniem w sprawie, ponieważ skuteczność udzielonego zabezpieczenia jest uzależniona od jego wszczęcia w stosunkowo krótkim terminie, określanym przez sąd przy dokonaniu zabezpieczenia (art. 733). Najczęściej dokonanie zabezpieczenia następuje w trakcie toczącego się postępowania rozpoznawczego. Ramy czasowe, w których możliwe jest udzielenie zabezpieczenia, określone w art. 730 § 2, podkreślają na ogół pomocniczą rolę postępowania zabezpieczającego wobec postępowania rozpoznawczego. Najdobitniej wskazuje na to jednak funkcja postępowania zabezpieczającego. Jednym z podstawowych celów postępowania zabezpieczającego jest bowiem zapewnienie wykonalności orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie. Wskazywał na to wyraźnie art. 730 § 1 w brzmieniu obowiązującym przed jego nowelizacją dokonaną ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 172, poz. 1804), określając przesłanki udzielenia zabezpieczenia. Obecnie na tę funkcję

postępowania zabezpieczającego wskazuje pojęcie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, zdefiniowane w art. 730¹ § 2.

W wyniku nowelizacji przepisów regulujących postępowanie zabezpieczające, dokonanej na podstawie wskazanej wyżej ustawy z dnia 2 lipca 2004 r., nastąpiło dalej idące usamodzielnienie postępowania zabezpieczającego oraz wzrost jego znaczenia z punktu widzenia realizowanych zadań i zakresu zastosowania tych przepisów. Poszerzono znacznie możliwość uzyskania zabezpieczenia w aspekcie podmiotowym i przedmiotowym, w tym kategorię spraw, w których sposób zabezpieczenia zezwala na zaspokojenie dochodzonego roszczenia (art. 753¹). W zmienionej systematyce Kodeksu postępowania cywilnego przepisy regulujące postępowanie zabezpieczające zostały wyodrębnione z dotychczasowej części II – „Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne”. Stanowią obecnie samodzielnie część II zatytułowaną „Postępowanie zabezpieczające”, natomiast przepisy odnoszące się do postępowania egzekucyjnego zostały umieszczone w części III – „Postępowanie egzekucyjne”. W ślad za tym zmieniono również terminologię dotyczącą oznaczenia stron w postępowaniu zabezpieczającym. Obecnie są to „uprawniony” i „obowiązany”. Odpowiada to w większym stopniu funkcji i celom postępowania zabezpieczającego w porównaniu z dotychczasową terminologią (wierzyciel i dłużnik). Świadczy to jednocześnie o większej odrębności postępowania zabezpieczającego także w relacji do postępowania egzekucyjnego.

Przepisy regulujące postępowanie zabezpieczające zostały zmienione ponownie w szerokim zakresie w wyniku nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego dokonanej przez ustawę z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 233, poz. 1381). Weszły one w życie z dniem 3 maja 2012 r.

2. Treść art. 730 istotnie odbiega od zakresu jego wcześniejszej regulacji. Przepis ten obecnie nie określa ani przedmiotu zabezpieczenia, ani też materialnych przesłanek udzielenia zabezpieczenia, co stanowiło materię dotychczasowego § 1 art. 730. Artykuł 730 wprowadza jako zasadę dopuszczalność udzielenia zabezpieczenia poprzez stwierdzenie, że jest ono dozwolone w każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny (§ 1) oraz określa, na jakim etapie postępowania możliwe jest udzielenie zabezpieczenia przez sąd (§ 2).

Stwierdzenie o dopuszczalności zabezpieczenia, w każdej sprawie cywilnej prowadzonej przez sąd lub sąd polubowny, ma dwojakie znaczenie. Oznacza bowiem zarówno możliwość zabezpieczenia, praktycznie w każdej kategorii spraw cywilnych podlegających rozpoznaniu przez sąd, jak i odnosi się do aspektu podmiotowego uzyskania zabezpieczenia, które jest możliwe na rzecz różnych podmiotów uczestniczących w postępowaniu (kwestię tę reguluje bliżej art. 730¹ § 1). Dopuszczalność uzyskania zabezpieczenia została obecnie poszerzona, bowiem poprzednio obowiązujący art. 730 § 1 zezwalał jedynie na zabezpieczenie roszczeń możliwych do dochodzenia przed sądem lub sądem polubownym. Pojęcie roszczenia

w tym znaczeniu budziło wątpliwość i było przedmiotem odmiennych opinii w doktrynie. Ocena tego zagadnienia nie pozostaje bez znaczenia także dla obowiązujących obecnie przepisów, skoro według art. 730¹ § 1 do przesłanek uzyskania zabezpieczenia należy uprawdopodobnienie roszczenia oraz interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia (por. w tym zakresie uwagę 2 do art. 730¹).

3. Wobec treści art. 730 § 1 nie powinna budzić obecnie wątpliwości możliwość zabezpieczenia powództwa także w tych sprawach, w których orzeczenie sądowe co do istoty sprawy nie podlega wykonaniu w trybie egzekucyjnym. Konieczną przesłanką do uzyskania zabezpieczenia nie jest już bowiem uprawdopodobnienie, że jego brak pozbawi wierzyciela możliwości uzyskania zaspokojenia lub że jest to konieczne dla zabezpieczenia wykonalności orzeczenia w sprawie. Dla uzyskania zabezpieczenia w świetle art. 730¹ § 1 wymagane jest jedynie uprawdopodobnienie istnienia interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Pojęcie interesu prawnego według art. 730¹ § 2 obejmuje zaś również te przypadki, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie.

4. Aspekt przedmiotowy regulacji zawartej w art. 730 § 1 dotyczy także możliwości uzyskania zabezpieczenia w tych kategoriach spraw, w których wcześniej obowiązywały przepisy szczególne. Na gruncie Kodeksu postępowania cywilnego istotną rolę odgrywał w praktyce art. 443 dotyczący zabezpieczenia w sprawach o rozwód (szerzej co do skutków uchylenia tego przepisu por. uwagi do art. 445) oraz art. 843 § 4, który stanowił, że sąd może zabezpieczyć powództwo przeciwegzekucyjne przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego.

Nie budziło wątpliwości, że dla uzyskania zabezpieczenia powództw przeciwegzekucyjnych konieczne było uprawdopodobnienie przesłanek zabezpieczenia wynikających z treści dawnego art. 730 § 1 (poprawne było przy tym odwoływanie się do konieczności zabezpieczenia wykonalności orzeczenia w sprawie, a nie braku możliwości uzyskania zaspokojenia, skoro powodem był dłużnik). W aktualnym stanie prawnym przy zabezpieczeniu powództw przeciwegzekucyjnych jeszcze bardziej oczywista jest niezbędność uprawdopodobnienia wiarygodności takiego powództwa oraz interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, jako przesłanek do udzielenia zabezpieczenia.

Uchylenie art. 843 § 4 może natomiast budzić wątpliwości co do dopuszczalnej formy zabezpieczenia powództw przeciwegzekucyjnych. W okresie obowiązywania powołanego wyżej przepisu dominował pogląd, że po wszczęciu egzekucji zawieszenie postępowania egzekucyjnego jest jedyną dopuszczalną formą zabezpieczenia powództwa o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego i jedyną możliwą formą zabezpieczenia w przypadku powództw o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji. Taką ocenę wyraził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 2 grudnia 1968 r., I CZ 10/68 (OSNCP 1969, nr 7, poz. 145). W jego uzasadnieniu Sąd podkreślił, że art. 843 § 4, który dotyczył jedynie zabezpieczenia powództw przeciwegzekucyjnych, ma charakter przepisu szczególnego i wyłącza stosowanie innych

Drugie wydanie komentarza do ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, pod redakcją naukową dr. hab. Henryka Doleckiego i prof. dr. hab. Tadeusza Wiśniewskiego, obejmuje omówienie przepisów dotyczących postępowania zabezpieczającego (artykuły 730–757) oraz zagadnień związanych z postępowaniem egzekucyjnym (artykuły 758–1088). Uwzględnia wszystkie zmiany w kodeksie, które miały miejsce od czasu ostatniej edycji w 2011 r., w tym nowelizację dokonaną ustawą z dnia 11 października 2013 r. o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, ceł i innych należności pieniężnych (Dz. U. poz. 1289), która weszła w życie 21 listopada 2013 r.

Autorzy – wybitni przedstawiciele praktyki prawniczej – w sposób kompletny i szczegółowy omawiają m.in.:

- tryb i zasady udzielania zabezpieczenia,
- wymogi formalne i treść wniosku o udzielenie zabezpieczenia,
- sposoby zabezpieczenia roszczeń pieniężnych i niepieniężnych.

Wiele uwagi poświęcono przepisom regulującym postępowanie egzekucyjne, poczynając od przepisów ogólnych, organów egzekucyjnych i ich właściwości, tytułów egzekucyjnych, wszczęcia i zawieszenia postępowania egzekucyjnego, a kończąc na całościowym przedstawieniu rodzajów i sposobów egzekucji sądowej.

Komentowane zagadnienia zostały mocno osadzone w judykaturze. Poglądy doktryny przedstawiane są szeroko, z zaznaczeniem kwestii budzących kontrowersje. Autorzy, postrzegając omawiane instytucje przez pryzmat potrzeb cywilistycznej praktyki prawniczej, nie poprzestają jednak tylko na ukazywaniu problemów, ale poszukują właściwej interpretacji przepisów i proponują możliwe rozwiązania.

Komentarz skierowany jest do sędziów, adwokatów, radców prawnych, notariuszy, komorników sądowych i aplikantów tych zawodów prawniczych. Nie brak w nim również rozważań mogących zainteresować przedstawicieli doktryny.

Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz

Redakcja naukowa Henryk Dolecki i Tadeusz Wiśniewski

Tom I – artykuły 1–366

Tom II – artykuły 367–505³⁷

Tom III – artykuły 506–729

Tom IV – artykuły 730–1088

Tom V – artykuły 1096–1217

Cena: 219 zł

(w tym 5% VAT)

Zamówienia:

infolinia 801 04 45 45, fax 22 535 80 01

zamowienia.ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl